

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Hugonis Regis, qui felicibus auspiciis regnum Francorum indeptus est, propagatam fuisse, nemini dubium esse poterit qui immensum illud Decretalium corpus ab Alexandro III. & Innocentio ceterisque Pontificibus editarum respiciet. Eæ enim ecclesiasticarum legum vires in judiciis & magistratuum regionum tribunalibus obtinent; si paucas quasdam epistolas Decretales demas, quæ usu receptæ non sunt, ob eas rationes quas alibi expendimus.

VII. Olim quidem unâ cum synodorum tractatu negotia universalis Ecclesiæ procurabant Summi Pontifices. Sed posterioribus temporibus in consilium adhibuerunt Cardinales, postquam jurassent tempore inaugurationis, (juxta veterem formulam, quæ extat in Collectione Canonum Cardinalis Deusedit, & in libro Diurno Bibliothecæ Vaticanæ) se ministerium suum cum consilio Cardinalium gesturos. Vnde factum ut quamplurimæ Constitutiones de consensu Cardinalium factæ dicantur. Iam inde à Petri Damiani temporibus, id est, anno M L X I. Episcopi Cardinales eum locum tenebant, ut de illis Damianus dixerit: *Patriarcharum & Primatum jura transcendunt, & super ipsos quoque Pontifices authenticam prevalent proferre censuram.* Vnde Coadjutores & Collaterales Papæ dicuntur à Bernardo; qui addit in eorum commendationem: *Annon eligendi de toto orbe, orbem judicaturi.* Eo tempore jus illud sibi vindicabant Cardinales, ut unum essent cum Papa corpus ad universalem Ecclesiam ordinandam. Commoti enim contra Episcopos Gallicanos, & beatum Bernardum, quòd aliqua de fidei negotio definivissent, aiunt Eugenio: *Per nos tanquam per cardines universalis Ecclesiæ voluitur axis;* ut observavit Otho Frisingensis, qui alia eorum verba ad Eugenium subdit: *Ecce Galli isti etiam faciem nostram contemntes, super capitulis quæ his diebus, nobis assidentibus, agitata sunt, tanquam finitive sententiæ ultimam manum imponendo, nobis inconsultis fidem suam scribere presumpserunt. Certe si in Oriente, utpote Alexandria, vel Antiochia, coram omnibus Patriarchis hujusmodi tractaretur negotium, nihil firma stabilitate solidum sine nostra definiti valeret auctoritate.* Quare mirandum non est quod Ostiensis Cardinalis docet, *Cardinalem loco universalis Ecclesiæ suum habere officium.* Ioannis de Turrecremata in eandem sententiam hæc sunt verba: *Dominorum Cardinalium consilio & assensu Summus Pontifex regit, disponit, atque gubernat universalem Ecclesiam.*

VIII. Hodie tamen eo jure utitur Ro-

manus Pontifex, ut eos quidem in consilium adhibeat, sed eorum assensu non indigeat; testibus Illustr. Card. Bellarmino, Azorio, & ceteris scriptoribus.

C A P V T X.
Synopsis.

I. *Judicia Romani Pontificis in causis à provinciis delatis. Probatio difficilis, si jure appellationum nuntatur, ante Concilium Sardicense.*

II. *Novatio aperta, per Relationes, & Consultationes. Quibus Principum Romanorum cognitio constabat.*

III. *Earum usus in Ecclesia, in dubiis fidei & disciplina. In Relationis suscipiende Metropolitani & Patriarchis debetur, ex Hieronymo. Sed præcipue Romano Pontifici ex Oriente & Occidente; ut probatur ex Hieronymo, & Cyrillo Alexandrino.*

IV. *In Occidente Relatio de dubiis fidei Romam missa à Conciliis Africanis, ut gesta firmarentur. Innocentius hæc Relationes sedi suæ vindicat ex consuetudine, & ex canone.*

V. *De dubia disciplina referebatur ad sedem apostolicam, à Siricio & Innocentio. Responsiones pro jure constituto habita.*

VI. *Ante Concilium Nicanum, causa dubie relata ad sedem apostolicam ex consuetudine, que confirmata est canone Concilii Niceni, ut probatur ex Innocentio, nova interpretatione adhibita. Majores causæ, id est, ambiguae.*

VII. *Hincmari explicatio refellitur, qui alludit ad Sardicense Concilium.*

VIII. *Exemplum vetustissimum Relationis à Cypriano. Marcianus Arelatensis Episcopus deponitur decreto Romani Pontificis, ad relationem Episcoporum Gallicanorum, ex sententia Cypriani.*

IX. *Ante Concilium Sardicense Galli usi Relationibus, & postea Appellationibus ad sedem apostolicam.*

X. *De Relatione Conciliorum Generalium ad Summum Pontificem.*

I. **V**T legis ferendæ jus, ita & ultima judicia penes Imperatores olim fuere, qui aut ipsi cognitionem suscipiebant, aut concessa jurisdictione Præfectis prætorio, vel ceteris magistratibus, vice sacra judicandi potestatem præbebant, appellandi ab eorum sententiis facultate interdicta. Nunc inspiciendum est, an Romani Pontificis judicia nulli essent appellationi obnoxia, & in eo conferri possent cum Cognitionibus Principis. Iudicia autem illa exercebantur, aut ratione habita eorum negotiorum quæ ad provinciam Romanæ metropoleos pertinebant, aut eorum quæ in ceteris provinciis oriebantur. Vtroque casu, ab ipsius Ecclesiæ cunabulis, Pontifices suprema & principali in judiciis reddendis auctoritate viguerunt. Quod ad Romanam metropolim attinet, non est quòd diù in eo capite probando

E

Cap. Apostolicæ de te judic. cap. 1. de schismat. cap. licet. cap. Ecclesiæ de Elect. cap. 1. de remiss. in 6. cap. cum inter. de consuetud. Clam. ne Roman. in Clem. plebis. que. de Elect. & passim in Bullis.

Bernard. de Con. sid. l. 4. c. 4.

Otho Frising. lib. 1. de Gestis Frid. 6. 17.

Const. Feud. can. 4.

Ioan. de Turrecrem. lib. 1. de Elect. c. 20.

nes ad sedem apostolicam in causis fidei mittebantur, ut de integro cognitione habita, quod à synodis iudicatum erat, illius sedis decreto firmaretur. Damnata Pelagij & Celestij hæresi, Concilium Milevitanum & Carthaginense ad Innocentium retulerunt. Sed quo fine, ex eorum verbis addicemus: *Hoc itaque gestum, Domine frater, summa caritati tue intimandum duximus; ut statutis nostræ mediocritatis, etiam apostolicæ sedis adhiberetur auctoritas, inquit Milevitanum Concilij, & Carthaginensis, & Milevitanum, cognitio habita est in Synodo Romana ab Innocentio: qui Iulium Episcopum Aurelio Episcopo Carthaginensi restituit, cum apostolicæ sedis ad Relationem duplicis Synodi iudicatis. Rectè & ex ordine iudiciorum Relationem vocat synodicam epistolam ad se missam. Quam dictione etiam utitur in epistola ad Aurelium & Augustinum. Vestris Relationibus respondentes rescripsimus: Et in literis ad Concilium Milevitanum datis: Fiant enim necesse est cautiore, cum inventores malorum ad duplicis relationem synodi, sententia nostra statutis viderim ab ecclesiastica communione se junctos. Ius istud Relationum sedi apostolicæ & ex antiqua consuetudine, & à Canonibus sibi vindicavit Innocentius, eâ epistolâ, quam iis verbis conceptam observavit Augustinus, quæ sedis apostolicæ Sacerdotem decebant. Cujus epistolæ ad Concilium Milevitanum data sententia eò tendit, ut doceat antiquam esse regulam, & canonem, ut de rebus dubiis, præsertim si de fide agatur, ex omnibus provinciis ad Romanam Ecclesiam referatur, ut quæ sequenda sint, omnibus Ecclesiis promantur: Diligenter, inquit, & congruè apostolici consultiis honoris arcana, honoris inquam illius quem, præter illa que sunt extrinsecus, sollicitudo manet omnium Ecclesiarum, super anxiiis rebus que sit tenenda sententia; antiquam scilicet regulam secuti, quam toto semper orbe mecum nostis esse servatam. Neque enim hoc vestram credo latere prudentiam, qui id etiam actione firmastis, scientes quòd per omnes provincias de apostolico fonte petentibus responsa semper emanent. Præsertim quoties fidei ratio ventilatur, arbitror omnes fratres & coepiscopos nostros non nisi ad Petrum, id est, sui nominis & honoris auctorem, referre debere, velut nunc retulit dilectio vestra, quod per totum mundum proficit Ecclesiis omnibus. Infrà: Gemino igitur bono caritas vestra fungetur. Nam & Canonum potiemini gratia servatorum, & beneficio vestro totus orbis tutabitur. Quinam sint illi canones, à quibus Relationum ordinem profectum scribit Innocen-*

tius, statim discutiamus; si tamen mihi per lectorem liceat alterum Innocentij locum laudare, quo jus istud Relationum ab antiqua traditione, ab ecclesiastica disciplina, & à patrum institutis divina sententia decretis apertissimè repetit, eâ nempe epistolâ qua ad Concilium Carthaginense rescripsit: *Antiquæ traditionis exempla servantes, & ecclesiasticæ memores disciplina, nostræ religionis vigorem non minùs nunc in consulendo, quàm antea cum pronuntiaretis, veneratione firmatis, qui ad nostrum referendum approbati esse iudicium, scientes quid apostolicæ sedi debeatur, cum omnes hoc loco positi ipsum sequi desideremus Apostolum, à quo episcopatus & tota auctoritas nominis hujus emerfit. Quem sequentes, tam mala jam damnare novimus, quàm probare laudanda; vel id verò quòd patrum instituta sacerdotali officio custodientes non cœcitate esse calcanda; quòd illi non humana sed divina decreverit sententia; ut quidquid quamvis de disjunctis remotisque provinciis ageretur, non priùs ducerent finiendum, nisi ad sedis hujus notitiam perveniret, ut tota hujus auctoritate, justa que fuerit pronuntiatio firmaretur. Verba illa indefinita, Quidquid quamvis de remotis provinciis ageretur, non priùs ducerent finiendum, quàm ad sedis hujus notitiam perveniret, ad materiam, de qua agitur, coërceri debent atque restringi, juxta vulgatam Iuris definitionem; scilicet cum de rebus dubiis & anxiiis quæritur, ut idem Innocentius superiori epistola adnotavit.*

V. Præter controversias fidei, de rebus dubiæ disciplinæ ad sedem apostolicam refereretur: quia cum Ecclesiæ Occidentis nondum aliquo canone scripto tenerentur, sed tota ratio disciplinæ, consuetudine & usu quodam constaret, qui sincerius in Ecclesia Romana servabatur, inde sacræ politicæ forma velut à capite institutionum erat omnino repetenda. Quare cum Himerius Tarraconensis Episcopus de quibusdam disciplinæ articulis, qui Baptismum, Pœnitentiam, & Clericorum Monachorumque officia contingebant, Siricium Pontificem consulisset, ad Romanam Ecclesiam, inquit ille, utpote ad Caput tui Corporis retulisti. Quibus verbis debitam ex officio relationem esse significat. Responsa verò non antè dedit Consultationi Himerij, quàm in conventu fratrum sollicitius Relatio lecta fuisset; ut omnia diligentius tractarentur. Frequentissimus erat istarum Consultationum usus sub Damaso, ut nos docuit Hieronymus; & tempore Innocentij, qui Relationibus ab Episcopis Italiae, Hispaniarum, & Illyrici missis respondit, & Consultationibus Episcoporum Gallicanorum; ut patet ex

E ij

Innoc. in ep. ad Aurelium.

Epist. 97. & 98. inter epistol. Augustini.

Aug. epist. 105.

Innoc. ep. ad Concil. Mil. que est 91. inter ep. Aug.

Siricius in epist. ad Himer. Tarac.

literis datis ad Exuperium Tolosanum Episcopum: *Dilectio tua*, inquit, *institutum sequuta prudentum, ad sedem apostolicam referre maluit quid de rebus dubiis custodire deberet, quam usurpatione presumpit, quæ sibi videntur, de singulis obtinere.* Porro Relationes istæ ad eum inem mittebantur, ut synodis provinciarum pateret quid in re illa dubia & controversa post responsum apostolicæ sedis sequendum esset, tum in negotio de quo emerferat quæstio, tum in similibus speciebus. Vnde profectum est ut Decreta Pontificum, quæ in Collectio- ne Dionysij continentur, ad Relationes Episcoporum, nunc generaliter de re dubia, nunc de specie quadam proposita, constituta sint. Qui mos etiam sequentibus temporibus invaluit; adeo ut magna illa Decretalium moles è rescriptis Pontificum ad varias Episcoporum consultationes ferè tota constet.

VI. Sed ut orationem meam in eam quæstionem contraham quam inspiciendam initio hujus capituli proposui, eam invaluisse consuetudinem ante Nicænum Concilium assero, ut si in dirimendis Clericorum contentionibus dubitaretur de aliquo ecclesiastica regulæ capite, vel ratione habita personarum, vel rerum, synodus provincia ante vel post judicium redditum, Relationem ad sedem apostolicam mitteret, ut justa sententia illius sedis auctoritate firmaretur, vel executio injusta suspenderetur, quæ consuetudo canone sexto Nicæni Concilij confirmata est. Scio quantum laborem in me recipiam, ut sententiam meam probem, quæ apud multos quasi nova periclitabitur. Sed cum summam in judicij reddendis apostolicæ sedis auctoritatem evincat, sine ullo Appellationum adjumento, viris eruditissimos moleste habuerunt. Edamus verba, deinde ad interpretationem nos accingemus. *Si quæ autem cause vel contentiones inter Clericos tam superioris ordinis, quam etiam inferioris, fuerint exorte; ut secundum Synodum Nicænam congregatis ejusdem provincie Episcopis jurgium terminetur, nec alicui liceat, (sine prejudicio tamen Romanæ Ecclesie, cui debet in omnibus causis reverentia custodiri) relictis his sacerdotibus qui in eadem provincia Dei Ecclesiam nutu divino gubernant, ad alias convolare provincias. Si autem majores cause in medio fuerint devolute, ad sedem apostolicam, sicut Synodus statuit, & vetus consuetudo exigit, post judicium episco-*

Innoc. 1. in ep. ad
Vigric. Rotomag.
c. 3.

pale referantur. Ex hac epistola quis esset ante Concilium Nicænum ecclesiasticæ disciplinæ status, licet alioqui quamplurimis difficultatibus involutus sit, aliquo pacto expediti potest. Canone sexto Concilij præcipitur ut mores antiqui obtineant, tam ij qui Alexandrinæ Ecclesiæ jura, quam illi qui Romanæ privilegia & ceterarum Ecclesiarum respiciunt. Consuetudo illa Romanæ Ecclesiæ ferè nos latet; quia posterioribus Decretis in multis capitibus est amplificata. Attamen ex hoc Innocentij loco discimus eam fuisse mentem Synodi, cum de judicij Episcoporum & reliquorum Clericorum decerneret, ut nullum fieret præjudicium Romanæ Ecclesiæ, & ei reverentiæ quæ illi in omnibus causis debetur, Reverentiæ porrò illam in majorum causarum Relatione versari. Si quis verò hunc Innocentij locum componat cum altero qui ex epistola ad Concilium Milevitanum jam prolatus est, inveniet hos esse canones, & hæc antiquam regulam toto orbe servatam, ut de rebus anxii quæ sit sequenda sententia, sedes Romana consulatur, id est, in majoribus causis, ex præscripto Nicæni Synodi, & veteris consuetudinis, ad eam referatur. Itaque ex Innocentio duorum canonum Nicæni Synodi sinceram sententiam constitui possumus, quinti scilicet, & sexti. Quinti hanc esse mentem Innocentij equè ac Synodus Africana testatur, ut Clericorum causæ suis synodis finiendæ committantur; Clericorum scilicet tam superioris quam inferioris ordinis. Quod ita intelligendum est, ut juxta veterem consuetudinem, quæ sexto canone sancita est, privilegium Romanæ sedis in omnibus causis tam Episcoporum, quam Clericorum, custodiatur, & reverentia debita sedi apostolicæ servetur. Nempe ut ad eam fiat relatio, si in earum contentionum examine de rebus majoribus quæretur, id est, de iis quæ controversa & dubia erunt; seu fidem respiciant, seu disciplinam. Equidem è duobus Innocentij locis inter se comparatis confectum puto ut majores causæ pro anxii & dubiis sint accipiendæ. Sed nihil vetat quin ea interpretatio Pelagij Papæ quodam loco adjuvetur, qui in epistola ad Ioannem Constantinopolitanum Episcopum, majores causas eas esse apud Innocentium interpretatur, quæ sint difficiles: *Majores verò & difficiles quæstiones, ut sancta synodus statuit, & beata consuetudo exigit, ad sedem apostolicam semper referantur.* Itaque non ad omnes causas se Romanæ Ecclesiæ cura demittebat. Synodis provinciarum liberum erat causarum judicandarum arbitrium, si aperte

essent & liquida. Sed si res quædam dubia & dignus vindice nodus incideret; Relatione à Synodo facta, sedes apostolica consulebatur. Quod vicem appellationis subibat; sed formulis legum & disceptationum forensium angustiis reos non atterebat.

VII. Non me latet Hincmaro Remensi visum, de Synodo Sardicensi, & de Appellationibus Episcoporum gradu suo dejectorum, agi apud Innocentium: *B. quoque Innocentius*, inquit, *ad Victricium Rotomagensem Episcopum, duo capitula magni Concilij Niceni, & capitulum Sardicenses Concilij de Episcoporum ad sedem apostolicam appellatione, uno capitulo sagaciter atque patenter explicat.* Sed multa me ab ejus sententia discedere cogunt. Primum est, injecta Nicænæ Synodi mentio prima parte capituli, quæ verat ut aliam synodum statim verbis generalibus lectori incauto & non monito intrusissè videatur. Secundum est, majores causas non coerceri solis Episcoporum appellationibus, sed ad omnes causas porrigi tam Clericorum quam laicorum, in quibus reverentiam Romanæ sedis custodiendam docet Innocentius; scilicet, si ejus generis sint, ut inter dubias referri debeant. Quo solo casu ipsas Episcoporum cognitiones ad sedem apostolicam referendas aliquando censuit idem Hincmarus. Possent addi, à Siricio & Innocentio solos canones Nicænos in judiciis reddendis prolatos; ut frustra videatur Innocentius hoc loco ad Concilium Sardicense respexisse.

VIII. Clarissimum & vetustissimum extat hujus Relationis exemplum apud Cyprianum: cujus testimonium eò lubentius usurpo, quòd adversus appellationes à quibusdam in partes trahatur. Per me licet dicant illi, Cyprianum eo nomine graviter commotum, quòd Episcopi quidam in Africa damnati, Romam se contulissent; cum statum sit omnibus Episcopis, ut ipse loquitur; & æquum sit pariter ac justum, ut uniuscujusque causa illic audiat, ubi est crimen admissum, & singulis pastoribus portio gregis sit adscripta, quam regat unusquisque & gubernet, rationem sui actus Domino redditurus; nec oporteat Episcoporum concordiam coherentem subdola & fallaci temeritate collidere, sed agere illic causam suam, ubi & accusatores habere & sui criminis testes possint; nisi si paucis desperatis & perditis minor esse videtur auctoritas Episcoporum in Africa constitutorum, qui jam de illis judicaverunt. Proferant ejusdem Cypriani judicium de Basilide & Martiale Episcopis à synodo Bæticæ provinciæ in Hispania depositis, & à Stephano Pontifi-

ce nimis properè in communionem suam receptis. Qui appellationum usum tuerent, facile se his difficultatibus expedient. Mihi verò planior & sincerior videtur esse respondendi ratio, si Cyprianum cum Cypriano conciliemus, & concedamus ingratas quidem illi fuisse judiciorum in provinciis redditorum retractationes; quamvis Summis Pontificibus non passim, sed aliquo casu, essent acceptæ; summum tamen jus Romanæ, in sententia de rebus ad se relatis ferenda, disertissimis verbis Cyprianum agnovisse. Quod evidentissimè patet in causa Marciani Arelatensis Episcopi, qui se Novatiani à Sacerdotibus Dei per totum orbem abstenti partibus adjunxerat, & à Catholica Ecclesiâ unitate atque à sacerdotij consensione discesserat. Faustinus Episcopus Lugdunensis, & suæ provinciæ coepiscopi, qui Marcianum sacerdotio dejicere non poterant, quòd alterius provinciæ, nempe Narbonensis, esset Episcopus hac de re Stephanum Papam Relatione sua monuerunt, eamque Cypriano literis suis significarunt. De hæresi agebatur. Quo casu ex usu veteris disciplinæ subvenire poterant ceteri Episcopi, nulla habita ratione discriminis provinciarum; cum idcirco copiosum corpus Sacerdotum concordiam mutæ glutinæ atque unitatis vinculo copulatum esset, ut si quis ex collegio Episcoporum hæresim facere & gregem Christi lacerare & vastare tentaret, impiis conatibus obfisterent ceteri. Vnde infert deponendum esse Marcianum, qui jam ab omnibus Episcopis in damnatione Novatorum fuerat prædamnatus. *Ex quibus, inquit, cum Marcianus esse ceperit, & se Novatiano conjungens, adversarius misericordiæ & pietatis existerit, sententiam non dicat, sed accipiat; nec sic agat quasi ipse judicaverit de collegio Sacerdotum, cum ipse sit ab universis Sacerdotibus judicatus.* Licet verò in consilium deponendi Marciani Cyprianus unâ cum collegio ceterorum Episcoporum consensit; tamen quia Romanam Ecclesiam, & Petri Cathedram, & principalem esse profitebatur, unde unitas sacerdotalis exorta sit, rō xūpos rei judicatæ & summam illam pronuntiandi auctoritatem in eam Ecclesiam confert, in re communi, quæ unitatem respiciebat, & de qua Relatio ad eam missa fuerat. Quapropter, inquit Cyprianus, Stephanum Papam alloquens, *facere te oportet plenissimas literas ad coepiscopos nostros in Gallis constitutos, ne inimicum collegio nostro insultare patiantur.* Sed illustriora sunt verba quæ sequuntur; quibus decernendi & pronuntiandi de re propofita, juxta senten-

Hincmaro ep. 9. cap. 11. & alibi.

Hincm. in ep. ad Nivolaum apud Florentiam. Siric. ep. 1. & 3. Innoc. ep. ad Alex. ad Maced. ad Syn. Tolot. ad Clerum Const. ad Theophilum.

Cyp. lib. 4. ep. 51.

Cyp. lib. 1. ep. 41. 9. Pamelij.

Vide lib. 7. c. 11. §. 1.

Cyp. lib. 1. ep. 15. 97. Pamelij.

tiam Gallicanorum & Africanorum Episcoporum, potestas Romanæ Ecclesiæ asseritur, eique plenissima executionis cura demandatur: *Dirigantur in Provinciam & ad plebem Arelate consistentem à re litera; quibus absente Marciano, alius in locum ejus substituantur.* Nulla industria Novatores hoc testimonium Cypriani elevare possunt. Futilis est enim illa responsio, non deponi à Stephano Marcianum, sed deponendum declarari. Quinimo conceptis verbis Cyprianus exigit à Stephano, ut suis literis Marcianum damnet, atque adeo alium substituendum decernat.

IX. Veteri consuetudini à Concilio Nicæno firmata successit Concilij Sardicensis Decretum, quo appellationibus ad Romanam Ecclesiam modus quidam est præscriptus. Galliarum Episcopi ut Relationibus suis debitum officium apostolicæ sedis ante Nicænum Concilium impenderunt, ita & appellationibus damnatorum post Concilium Sardicense non obstiterunt. Id docet Leo I. in epistola ad Episcopos provincie Viennensis: *Nobiscum itaque fraternitas vestra recognoscat, apostolicam sedem pro sui reverentia à vestra etiam provincie Sacerdotibus innumeris Relationibus esse consultam, & per diversarum, quemadmodum vetus consuetudo prescebat, appellationem causarum aut retractata aut confirmata fuisse judicium.* Quæ apud Gallias à primis Ecclesiæ temporibus viguit hac in parte Romanæ Ecclesiæ auctoritas, locum suum etiam hodie apud nos obtinet; redintegrato aliqua ex parte usu Concilij Sardicensis, ut alibi dicitur. *

* Nimirum toto libro septimo hujus operis.

X. Alia est Relationis species, qua Synodi Generales utebantur, ut rerum gestarum seriem apostolicæ sedis per literas insinuarent; quibus Romani Pontificis consensum & exequendi curam petebant. Extant in eo genere officij, Synodi Arelatenfis ad Silvestrum, & Sardicensis ad Iulium epistolæ; item secundæ Synodi, & sequentium Conciliorum, unde patet eo proposito missas, ut debita sedis apostolicæ reverentia servaretur. Quare Concilij Sardicensis Patres Relationem illam ex officio debere satis significant, his verbis: *Hoc enim optimum & valde congruentissimum esse videtur, si ad Caput, id est, ad Petri Apostoli sedem, de singulis quibusque provinciis Domini refrant Sacerdotes.* Orientalium quoque Episcoporum relationem synodicam de Apollinaris hæresi ad se missam ita Damasus excepit ac si debitum sedis apostolicæ munus exsolvisset. Quod testantur epistolæ Damasii ad Orientales prima verba apud Theodoretum: *Quod vestra charitas debitam*

Synodica epist. Concilij Sardic.

sedis apostolicæ reverentiam tribuit, vobis ipsis quoque maximo honori est. Sed de consensu Romani Pontificis, qui rectè etiam apud veteres Confirmatio dicitur, quatenus necessarius esse censeretur, alibi accuratè dicendum est, & de more mittendorum fidei Decretorum ab Occidente in Orientem, & vice versa, quem Synodus Chalcedonensis commendat in Prospinetico sermone ad Marcianum Augustum.

CAPVT XI.

Synopsis.

I. Persona Pontificis à nemine judicatur, ex Synodo Romana sub Symmacho, & ex Entodio. Quia Romanus Episcopus est Caput omnium Sacerdotum.

II. Eadem Ecclesia Gallicana sententia in causa Symmachi; imò pietas major quam Romana Synodi, ex Avito.

III. Antiqua regula, majorem sedem à minore non judicari, ex Cyrillo, Concilio Ephesino, & Chalcedonensi, & Pelagio.

IV. Inde fluxit vulgatum illud, Primam sedem à nemine judicari, in Actis dubijs Sinuesane Synodi; Et in Canonibus Silvestri, rejectis ab Hincmaro.

V. Discussus locus epistolæ Concilij Romani de Damaso apud Concilium aut Consistorium Principis judicando.

VI. Romanum Pontificem à nemine judicandum professus est Carolus M. & ceteri Galli in Synodo Romana. Purgatio Leonis Pape, & Paschalis.

VII. Privilegium illud Romanæ sedis confirmatum ab Octava Synodo. Joannis XII. ex auctoritate reprobata. In causa hæresos & schismatis cessat privilegium.

VIII. Ecclesia Gallicana canones Basiliensis Concilij suscepit; sed Eugeny Pontificis depositioni & electioni Felicis non adhaesit.

IX. Pontifex ab Episcopis moneri potest, & satisfacere tenetur. Ex Octava Synodo, & Petro Damiani.

I. **P**RINCIPEM legibus solum esse, eo sensu, ut etsi in leges impingat, poenis legum coerceri non possit, communis est Theologorum & Iuriconsultorum sententia; ita ut subditi, qui de Principis statu aliquid decernere sibi liberum esse putaverint, lege Julia majestatis teneantur. In hunc quoque dignitatis gradum adscitum fuisse Romanum Pontificem, Galliarum Reges & Episcopi unà cum ceteris sæpissime censuerunt. Symmacho à Clericis Ecclesiæ Romanæ de criminibus atrocissimis accusato, & ab episcopatu per vim depulso, Theodoricus Rex Italiæ cogit plenariam synodum omnium regni sui Sacerdotum, accedente ipsius Symmachi consensu. Liguriæ, Æmiliæ, & Venetiæ Episcopi